

N:o 69.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsanslag för utvidgande af en skeppsdocka å Lindholmen invid Göteborg; gifven Stockholms slott den 8 februari 1898.

Under åberopande af bilagda protokoll öfver sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen

att på extra stat för år 1899 anvisa ett belopp af 137,000 kronor att användas för utvidgande af den Lindholmens verkstads aktiebolag tillhöriga skeppsdocka å Lindholmen, under vilkor att åt flottans fartyg medgifves förmånsrätt till dockans begagnande framför enskilde äfven i det fall att dessa blifvit tidigare anmälda, så snart det allmännas behof sådant kräfver; att afgiften för intagning i dockan af kronans fartyg skall utgå enligt en af Kongl. Maj:t fastställd taxa; samt att bolaget lemnar sådan säkerhet, som af Kongl. Maj:t kan godkännas, derför att nyssnämnda företrädesrätt jemväl för framtiden blifver gällande.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

J. Christerson.

Protokoll öfver sjöförvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen uti Statsrådet å Stockholms slott den 8 februari 1898.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHIELM,
 WIKBLAD,
 GILLJAM,
 friherre RAPPE,
 CHRISTERSON,
 ANERSTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 greffe WACHTMEISTER.

Departementschefen, statsrådet Christerson anförde i underdånighet:
Det torde knappast behöfva framhållas af huru stor betydelse det är för vårt lands sjöförsvaret att på skilda ställen å kusterna finnas skeppsdockor af sådana dimensioner, att jemväl de största fartygen i vår flotta fullt utrustade kunna deri intagas. Dockor som uppfylla nämnda vilkor finnas emellertid hos oss för närvarande endast i Stockholm och Carlskrona.

Då fördelen af att äfven kunna använda Göteborg såsom replikpunkt skulle vara af synnerlig betydelse för vårt sjöförsvaret, hafva underhandlingar blifvit inledda med styrelsen för Lindholmens verkstads

aktiebolag, som uti skrifvelse den 4 juli 1896 anført, att den bolaget tillhöriga skeppsdockan på Lindholmen invid Göteborg väl i afseende å såväl längd som djup vore tillräckligt stor för intagande af våra 1:a klassens pansarbåtar, men att deremot för ifrågasvarande ändamål portöppningen måste vidgas till en bredd i vattenlinien af omkring 56 fot, hvilket, på sätt ett bifogadt, af ingenjören A. Lindblom utarbetadt förslag jemte kostnadsberäkning närmare angåfve, skulle kunna verkställas för en beräknad kostnad af 179,350 kronor, hvarjemte styrelsen gifvit tillkänna att bolaget vore villigt att låta, med iakttagande af all lämplig sparsamhet, förändra dockan, med vilkor att bolaget erhöles ersättning för kostnaden därför intill angifvet belopp af 180,000 kronor, dervid styrelsen framhållit att någon fördel för bolaget af dockans ifrågasatta utvidgning icke vore att motse, enär densamma äfven med nuvarande dimensioner kunde intaga de största enskilda fartyg, som besökte Sverige, utan att fastmer kostnaden för hvarje utpumpning af dockan komme att blifva högre, hvarförutom svårigheter vid dockans begagnande af bolaget under ombyggnadstiden icke torde kunna undvikas.

Öfver berörda framställning har marinförvaltningen uti skrifvelse den 14 sistlidne januari afgifvit infordradt yttrande och dervid till en början anført, att enär ritningar å dockans förändring ej medföljt bolagets förberörda skrifvelse, hade, sedan sådana blifvit anskaffade och undersökning försiggått, huruvida icke en lämplig utvidgning af dockans portöppning skulle på för kronan förmänligare sätt än det erbjudna kunna erhållas, förvaltningen hos bolaget framställt förfrågan, ej mindre huruvida, derest ombyggnaden, på sätt bolaget ifrågasatt, bekostades af statsmedel, bolaget vore villigt att lemna flottans fartyg företräde framför tidigare anmälda enskilda till intagning i dockan, när statens ändamål kräde sådant, och emot afgift lika med den, som för enskilda fartyg erlades enligt taxa, som borde af Eders Kongl. Maj:t fastställas, än äfven om den tid inom hvilken efter erhållet uppdrag bolaget åtog sig att utföra förändringen; samt att med anledning häraf bolaget uti särskilda skrivelser den 11 december 1897 samt den 4 och 12 sistlidne januari förklarar sig villigt att på de af marinförvaltningen ifrågasatta vilkor medgifva flottans fartyg företrädesrätt till dockans begagnande äfvensom meddelat dels att arbetet ansåges kunna börjas under instundande sommar och blifva fullt färdigt sommaren 1899, dels ock att bolaget garanterade att, med användande af ett af byggmästaren S. Jehander föreslaget sätt att utföra ombyggnaden, kostnaderna i och för förstoringen af dockans port till 60 fots bredd i vattenlinien jemte an-

skaffande af dertill hörande ny docksätt af jern samt utförande af de öfriga arbeten i dockan, som erfordrades för att göra densamma fullt lämplig för dockning af 1:a klassens pansarbåtar, icke komme att öfverstiga 137,000 kronor.

Vidare har marinförvaltningen i afseende på behovet af en å rikets vestkust belägen docka af sådan storlek, att der kunde intagas flottans största fartyg, erinrat *dels* att, derest under krigsöfningar, då äfven 1:a klassens pansarbåtar ofta måste föras genom trånga och sällan befarna skärgårdsleder, olycka i farvattnet invid rikets vestkust skulle inträffa, hvarigenom dylikt fartyg i betydligare grad blefve vattenfylldt, detsamma svårligen utan stor fara för den dyrbara materielen kunde med provisoriskt anbringad tätning föras så lång väg som till Karlskrona för att derstädes undergå reparation i den nya docka, till hvilken 1897 års Riksdag anvisat medel, eller, då denna emellertid icke kunde förväntas blifva färdig till begagnande förr än tidigast 3 år härefter, ända till Stockholm för det fall fartyget blifvit så skadadt, att det ej kunde passera igenom Karlskrona nuvarande dockors trånga portöppningar; *dels ock* att under krig eller väpnad neutralitet saknaden af en docka på rikets vestkust, lämplig att emottaga 1:a klassens pansarbåtar som erhållit bottensskador, kunde medföra stora olägenheter.

Till följd häraf, fortsätter marinförvaltningen, syntes omsorgen om det ringa antalet fartyg, vår flotta egde, med nödvändighet kräfva, att vi förskaffade oss å landets vestra kust de hjälpmedel, en docka erbjöde att på kort tid göra ett skadadt krigsfartyg stridsdugligt eller förekomma att det blefve under lång tid oanvändbart eller ginge ohjelpligt förloradt.

Då marinförvaltningen sålunda ansåge möjligheten att, på de af Lindholmens verkstads aktiebolag kronan erbjudna vilkor, kunna i docka i Göteborg verkställa reparation af 1:a klassens pansarbåtar uppenbart vara för sjöförsvaret af synnerligen stor betydelse och väl värd en uppoffring af statsmedel, har förvaltningen hemställt

ej mindre att medel måtte beredas intill ett belopp af 137,000 kronor, att användas för att så snart som möjligt bringa ifrågakomna arbetet till utförande, i afseende hvarå marinförvaltningen ville upplysa, att medel för ändamålet icke för närvarande funnes att tillgå å riksstatsens femte hufvudtitel,

än äfven att, för den händelse det erforderliga medelsbeloppet blefve tillgängligt, marinförvaltningen måtte erhålla uppdrag att med Lindholmens verkstads aktiebolag träffa aftal om arbetets utförande på ändamålsenligaste sätt.

Då nu tillfälle yppar sig att genom enskild företagsamhet få till stånd en docka af erforderliga dimensioner å rikets vestra kust, samt kostnaden för detta måls vinnande synes vara relativt billig, får jag, under åberopande jemväl af de skäl marinförvaltningen anfört, underdånigst hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen göra framställning om anvisande på extra stat för år 1899 af ett belopp af 137,000 kronor att användas för utvidgande på angifvet sätt af den Lindholmens verkstads aktiebolag tillhöriga skeppsdocka å Lindholmen, under vilkor att åt flottans fartyg medgifves förmånsrätt till dockans begagnande framför enskilde äfven i det fall att dessa blifvit tidigare anmälda, så snart det allmännas behof sådant kräfver; att afgiften för intagning i dockan af kronans fartyg skall utgå enligt en af Kongl. Maj:t faststæld taxa; samt att bolaget lemnar sådan säkerhet, som af Kongl. Maj:t kan godkännas, derfor att nyssnämnda företrädesrätt jemväl för framtiden blifver gällande.

I departementschefens förevarande hemställan instämde statsrådets öfriga ledamöter; och behagade Hans Maj:t Konungen i nåder gilla hvad statsrådet sålunda hemstält samt befallde att i enlighet dermed nådig proposition skulle till Riksdagen aflätas af den lydelse bilagan till detta protokoll utvisar.

In fidem:

J. Joachimsson.